Ġabra tal-ġurisprudenza

Kawża C-389/21 P

Il-Bank Ċentrali Ewropew (BĊE)
vs
Crédit lyonnais

Sentenza tal-Qorti tal-Ġustizzja (L-Ewwel Awla) tal-4 ta' Mejju 2023

"Appell – Politika ekonomika u monetarja – Superviżjoni prudenzjali tal-istituzzjonijiet ta' kreditu – Regolament (UE) Nru 575/2013 – Kalkolu tal-proporzjon tal-effett ta' lieva – Kejl tal-iskopertura – Artikolu 429(14) – Esklużjoni tal-iskoperturi li jissodisfaw ċerti kundizzjonijiet – Rifjut parzjali ta' awtorizzazzjoni – Setgħa diskrezzjonali tal-Bank Ċentrali Ewropew (BĊE) – Rikors għal annullament – Żball manifest ta' evalwazzjoni – Stħarriġ ġudizzjarju"

1. *Politika ekonomika u monetarja – Politika ekonomika – Superviżjoni tas-settur finanzjarju tal-Unjoni – Rekwiżiti prudenzjali applikabbli għall-istituzzjonijiet ta' kreditu u għad-ditti tal-investiment – Rekwiżiti ta' likwidità – Proporzjon tal-effett ta' lieva – Kalkolu – Possibbiltà li jiġu esklużi ċerti skoperturi għal entitajiet tas-settur pubbliku – Deċiżjoni tal-Bank Ċentrali Ewropew li tirrifjuta l-għoti tal-benefiċċju tad-deroga – Stħarriġ ġudizzjarju – Portata – Limiti*
(Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill Nru 575/2013, Artikolu 429(14))

(ara l-punti 55, 56, 65 sa 75, 89)

2. *Politika ekonomika u monetarja – Politika ekonomika – Superviżjoni tas-settur finanzjarju tal-Unjoni – Rekwiżiti prudenzjali applikabbli għall-istituzzjonijiet ta' kreditu u għad-ditti ta' investiment – Rekwiżiti ta' likwidità – Proporzjon tal-effett ta' lieva – Kalkolu – Possibbiltà li jiġu esklużi ċerti skoperturi għal entitajiet tas-settur pubbliku – Setgħa diskrezzjonali tal-awtoritajiet kompetenti – Deċiżjoni tal-Bank Ċentrali Ewropew li tirrifjuta parzjalment l-għoti tal-benefiċċju tad-deroga – Obbligu li jiġu eżaminati, b'reqqa u b'imparzjalità, l-elementi rilevanti kollha tal-każ inkwistjoni*
(Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill Nru 575/2013, Artikolu 429(14))

(ara l-punti 57, 92 sa 94, 100, 101, 106, 121 sa 123)

3. *Appell – Appell meqjus fondat – Riżoluzzjoni tat-tilwima fuq il-mertu mill-Qorti tal-Ġustizzja – Portata – Ċaħda preliminari ta' motiv ta' annullament f'sentenza ta' annullament – Assenza ta' kontestazzjoni tal-motivi tal-imsemmija ċaħda permezz ta' appell inċidentali – Konsegwenza – Esklużjoni ta' eżami ġdid*
(Regoli tal-Proċedura tal-Qorti tal-Ġustizzja, Artikoli 176 u 178(1))

(ara l-punt 79)

Sunt

Il-Qorti tal-Ġustizzja tikkonferma r-rifjut tal-BĊE li jeskludi għall-finijiet tal-kalkolu tal-proporzjon tal-effett ta' lieva ta' Crédit lyonnais 34 % tal-iskoperturi tagħha fir-rigward tal-Caisse des dépôts et consignations

Hija tannulla s-sentenza kuntrarja tal-Qorti Ġenerali li qabżet il-limiti tal-istħarriġ ġudizzjarju tagħha, billi ssostitwixxiet l-evalwazzjoni tagħha stess tar-riskju ta' bejgħ ta' emerġenza li Crédit lyonnais kienet esposta għalih, għal dik tal-BĊE

Crédit lyonnais hija kumpannija pubblika b'responsabbiltà limitata inkorporata taħt id-dritt Franċiż u awtorizzata bħala istituzzjoni ta' kreditu. Din l-istituzzjoni ta' kreditu hija sussidjarja ta' Crédit agricole SA u, abbażi ta' dan, hija suġġetta għas-superviżjoni prudenzjali diretta tal-Bank Ċentrali Ewropew (BĊE).

Fil-5 ta' Mejju 2015, Crédit agricole, f'isimha u f'isem l-entitajiet tal-grupp Crédit agricole, fosthom Crédit lyonnais, talbet lill-BĊE l-awtorizzazzjoni[1] li teskludi għall-finijiet tal-kalkolu tal-proporzjon tal-effett ta' lieva l-iskoperturi fir-rigward tal-Caisse des dépôts et consignations (CDC), istituzzjoni pubblika Franċiża, li rriżultaw mid-depożiti mwettqa f'diversi kotba tat-tfaddil, li kellhom, skont il-leġiżlazzjoni Franċiża applikabbli, jiġu ttrasferiti b'mod obbligatorju liċ-CDC (iktar 'il quddiem it-"tfaddil irregolat").

Id-deċiżjoni tal-24 ta' Awwissu 2016, li permezz tagħha l-BĊE kien irrifjuta li jagħti lil Crédit agricole l-awtorizzazzjoni mitluba, ġiet annullata permezz ta' sentenza tal-Qorti Ġenerali[2]. Wara din is-sentenza, Crédit agricole reġgħet ressqet quddiem il-BĊE t-talba tagħha għal awtorizzazzjoni sabiex teskludi l-iskoperturi fir-rigward taċ-CDC. Permezz ta' deċiżjoni tat-3 ta' Mejju 2019[3], il-BĊE awtorizza lil Crédit agricole u lill-entitajiet li jifformaw parti mill-grupp Crédit agricole, bl-eċċezzjoni ta' Crédit lyonnais, biex jeskludu mill-kalkolu tal-proporzjon tal-effett ta' lieva l-iskoperturi kollha tagħhom fir-rigward taċ-CDC. Għall-kuntrarju, Crédit lyonnais ġiet awtorizzata teskludi biss 66 % minn dawn l-iskoperturi. Fid-deċiżjoni kontenzjuża, il-BĊE, billi qies li huwa kellu setgħa diskrezzjonali f'dan il-każ, applika metodoloġija li tieħu inkunsiderazzjoni tliet elementi, jiġifieri, il-kwalità tal-kreditu tal-amministrazzjoni ċentrali Franċiża, ir-riskju ta' bejgħ ta' emerġenza u l-livell ta' konċentrazzjoni tal-iskoperturi fir-rigward taċ-CDC.

[1] Prevista fl-Artikolu 429(14) tar-Regolament (UE) Nru 575/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-26 ta' Ġunju 2013 dwar ir-rekwiżiti prudenzjali għall-istituzzjonijiet ta' kreditu u d-ditti tal-investiment u li jemenda r-Regolament (UE) Nru 648/2012 (ĠU 2013, L 176, p. 1, rettifiki fil-ĠU 2013, L 208, p. 68, fil-ĠU 2013, L 321, p. 6, fil-ĠU 2017, L 20, p. 2, u fil-ĠU 2013, L 92, p. 29), kif emendat bir-Regolament Delegat tal-Kummissjoni (UE) 2015/62 tal-10 ta' Ottubru 2014 (ĠU 2015, L 11, p. 37, rettifika fil-ĠU 2017, L 60, p. 64).

[2] Sentenza tat-13 ta' Lulju 2018, Crédit agricole vs BĊE (T-758/16, EU:T:2018:472).

[3] Deċiżjoni ECB SSM-2019-FRCAG-39 (iktar 'il quddiem id-"deċiżjoni kontenzjuża").

Ir-rikors ta’ Crédit lyonnais, intiż għall-annullament tad-deċiżjoni kontenzjuża sa fejn din kienet irrifjutat li tawtorizza lil din tal-aħħar teskludi mill-kalkolu tal-proporzjon tal-effett ta’ lieva tagħha l-iskoperturi kollha tagħha fir-rigward taċ-CDC, intlaqa’ mill-Qorti Ġenerali[4]. Konkretament, il-Qorti Ġenerali kkonstatat li l-motiv tad-deċiżjoni kontenzjuża bbażat fuq il-livell ta’ riskju ta’ bejgħ ta’ emerġenza kien ivvizzjat b’ “illegalità”. Konsegwentement, hija qieset li ż-żewġ elementi l-oħra tal-metodoloġija applikata mill-BĊE ma setgħux iwasslu li l-BĊE jirrifjuta, fid-deċiżjoni kontenzjuża, li jagħti lil Crédit lyonnais il-benefiċċju tal-esklużjoni għall-iskoperturi kollha ta’ din l-istituzzjoni fir-rigward taċ-CDC.

Adita bl-appell ippreżentat mill-BĊE, il-Qorti tal-Ġustizzja annullat is-sentenza appellata u, filwaqt li qatgħet definittivament il-kawża, ċaħdet ir-rikors ta’ Crédit lyonnais. Permezz tas-sentenza tagħha, il-Qorti tal-Ġustizzja ċċarat il-livell ta’ stħarriġ eżerċitat mill-qorti tal-Unjoni fl-evalwazzjoni tal-legalità tad-deċiżjonijiet amministrattivi adottati mill-BĊE, meta dan igawdi minn marġni ta’ evalwazzjoni wiesa’.

Il-kunsiderazzjonijiet tal-Qorti tal-Ġustizzja

Il-Qorti tal-Ġustizzja fakkret li, sa fejn il-BĊE, fl-għażla ta’ jekk jagħtix jew le l-awtorizzazzjoni, għandu setgħa ta’ evalwazzjoni wiesgħa li jeskludi għall-finijiet tal-kalkolu tal-proporzjon tal-effett ta’ lieva skoperturi li jissodisfaw ċerti kundizzjonijiet, l-istħarriġ ġudizzjarju li l-qorti tal-Unjoni għandha teżerċita fuq il-fondatezza tal-motivi tad-deċiżjoni tal-BĊE ma għandux iwassalha biex tissostitwixxi l-evalwazzjoni tal-BĊE b’dik tagħha. Dan l-istħarriġ huwa intiż li jiġi vverifikat li tali deċiżjoni ma tkunx ibbażata fuq fatti materjalment ineżatti u li ma tkun ivvizzjata minn ebda żball manifest ta’ evalwazzjoni jew minn użu ħażin ta’ poter. F’dan ir-rigward, il-qorti tal-Unjoni għandha b’mod partikolari tivverifika mhux biss l-eżattezza materjali tal-provi invokati, l-affidabbiltà tagħhom u l-koerenza tagħhom, iżda għandha tistħarreġ ukoll jekk dawn il-provi jikkostitwixxux id-data kollha rilevanti li kellha tittieħed inkunsiderazzjoni sabiex tiġi evalwata sitwazzjoni kumplessa u jekk ikunux tali li jsostnu l-konklużjonijiet misluta minnhom. Fil-fatt, meta istituzzjoni jkollha setgħa ta’ evalwazzjoni wiesgħa, l-osservanza tal-garanziji proċedurali, li fosthom hemm l-obbligu tagħha li teżamina, b’reqqa u b’imparzjalità, l-elementi rilevanti kollha tas-sitwazzjoni inkwistjoni, hija ta’ importanza fundamentali.

Il-Qorti tal-Ġustizzja osservat li, meta wettqet l-evalwazzjoni tagħha tal-karatteristiċi tat-tfaddil irregolat u tal-effett kumulattiv tagħhom, il-Qorti Ġenerali qieset li l-livell ta’ riskju ta’ bejgħ ta’ emerġenza ma kienx għoli biżżejjed sabiex jiġġustifika r-rifjut tal-BĊE li jeskludi mill-kalkolu tal-proporzjon tal-effett ta’ lieva l-iskoperturi kollha ta’ Crédit lyonnais fir-rigward taċ-CDC.

Issa, b’dan il-mod, minn naħa, il-Qorti Ġenerali ma kkontestatx il-konstatazzjonijiet tal-BĊE dwar il-karatteristiċi tat-tfaddil irregolat li wassluh biex jikkonkludi li dawn il-karatteristiċi ma kinux jippermettu li jiġi eskluż kompletament kull riskju li Crédit lyonnais tista’ tkun obbligata tipproċedi għal bejgħ ta’ emerġenza. Dan japplika b’mod partikolari għall-konstatazzjonijiet tal-BĊE dwar il-likwidità qawwija tat-tfaddil irregolat fl-assenza ta’ sistema legali li tillimita l-irtirar tiegħu kif ukoll l-obbligu għal Crédit lyonnais li tirrimborsa lid-depożitanti anki matul il-perijodu ta’ aġġustament ta’ għaxart ijiem bejn il-pożizzjonijiet ta’ din tal-aħħar u dawk taċ-CDC. Konsegwentement, ir-raġunament tal-Qorti Ġenerali ma daħħalx inkwistjoni l-eżattezza materjali, l-affidabbiltà jew il-koerenza tal-elementi meħuda inkunsiderazzjoni fid-deċiżjoni kontenzjuża, u ma stabbilixxiex li dawn l-elementi ma jikkostitwixxux id-data rilevanti kollha li kellha tittieħed inkunsiderazzjoni mill-BĊE.

[4] Sentenza tal-14 ta’ April 2021, Crédit lyonnais vs BĊE (T-504/19, EU:T:2021:185, iktar ’il quddiem is-“sentenza appellata”).

Min-naħa l-oħra, il-konklużjoni tal-Qorti Ġenerali li qalet li d-data meħuda inkunsiderazzjoni mill-BĊE ma kinitx ta' natura li tissostanzja l-konklużjonijiet misluta mid-deċiżjoni kontenzjuża rriżultat mill-evalwazzjoni tagħha stess tal-livell ta' riskju ta' bejgħ ta' emerġenza. Din l-evalwazzjoni, li hija bbażata fuq l-istess elementi bħal dawk meħuda inkunsiderazzjoni mill-BĊE, kienet differenti minn dik magħmula minn din l-istituzzjoni, mingħajr madankollu ma tistabbilixxi n-natura manifestament żbaljata tagħha.

Billi rraġunat b'dan il-mod, il-Qorti Ġenerali, minflok ma wettqet l-istħarriġ tal-iżball manifest ta' evalwazzjoni li hija kellha twettaq, issostitwixxiet l-evalwazzjoni tagħha għal dik tal-BĊE fil-każ fejn din l-istituzzjoni tibbenefika madankollu minn marġni ta' evalwazzjoni wiesa'.

Barra minn hekk, fir-rigward tal-evalwazzjoni tal-Qorti Ġenerali tal-ġustifikazzjoni tal-BĊE bbażata fuq l-esperjenza tal-kriżijiet bankarji reċenti, din tal-aħħar ma stabbilixxietx kif il-kunsiderazzjonijiet fis-sens li l-fondi ta' tfaddil irregolati ma jistgħux jiġu investiti, bid-differenza tad-depożiti mingħajr maturità, f'attiv riskjuż jew mhux likwidu kienu ta' natura li juru n-natura manifestament żbaljata tal-evalwazzjoni magħmula mill-BĊE tax-xenarju ta' riskju ta' ġbid massiv li kellu jintuża għall-analiżi tar-riskju ta' bejgħ ta' emerġenza li għalih kienet esposta Crédit lyonnais. L-istess kien japplika fir-rigward tal-kunsiderazzjonijiet ibbażati fuq id-differenza bejn il-garanzija doppja tar-Repubblika Franċiża li jibbenefikaw minnha l-kotba tat-tfaddil irregolat u l-mekkaniżmu ta' garanzija li jirriżulta mid-Direttiva 2014/49[5].

Minn dan il-Qorti tal-Ġustizzja kkonkludiet li l-Qorti Ġenerali annullat id-deċiżjoni kontenzjuża billi ssostitwixxiet l-evalwazzjoni tagħha stess tar-riskju ta' bejgħ ta' emerġenza li kienet esposta għalih Crédit lyonnais, mingħajr ma stabbilixxiet kif l-evalwazzjoni tal-BĊE li kienet tinsab f'din id-deċiżjoni f'dan ir-rigward kienet ivvizzjata bi żball manifest ta' evalwazzjoni. B'dan il-mod, hija qabżet il-limiti tal-istħarriġ ġudizzjarju tagħha. Barra minn hekk, hija kienet ukoll żbaljata meta qieset li l-BĊE kien naqas milli jwettaq l-obbligu tiegħu li jeżamina b'reqqa u b'imparzjalità l-elementi rilevanti kollha tas-sitwazzjoni inkwistjoni.

Wara l-annullament parzjali tas-sentenza appellata, il-Qorti tal-Ġustizzja tat deċiżjoni definittiva dwar ir-rikors fl-ewwel istanza. Filwaqt li analizzat l-argumenti mqajma minn Crédit lyonnais fl-ewwel istanza, hija qieset li, fid-dawl tal-istħarriġ ġudizzjarju limitat li hija kellha twettaq fid-dawl tal-marġni ta' evalwazzjoni wiesa' li għandu l-BĊE f'dan il-każ, Crédit lyonnais ma rnexxilhiex turi li l-evalwazzjonijiet ta' din l-istituzzjoni, li jinsabu fid-deċiżjoni kontenzjuża, relatati mar-riskju ta' bejgħ ta' emerġenza u mal-kwalità ta' kreditu tal-amministrazzjoni Franċiża kienu manifestament żbaljati. B'hekk hija kkonfermat id-deċiżjoni ta' rifjut tal-BĊE dwar l-esklużjoni, għall-finijiet tal-kalkolu tal-proporzjon tal-effett ta' lieva ta' Crédit lyonnais, ta' 34 % tal-iskoperturi tagħha fir-rigward taċ-CDC.

[5] Direttiva 2014/49/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-16 ta' April 2014 dwar skemi ta' garanzija għal depożiti (ĠU 2014, L 173, p. 149, rettifika fil-ĠU 2014, L 212, p. 47 u fil-ĠU 2014, L 309, p. 37).